

በኤክስፖርት ተኮር የሥራ ዘርፍ የተሰማሩ ባለሀብቶች ለማደስፈልጋቸው የሚያደጋፍ ለማቅጠራቸው የወጭ አገር ባለሙያዎች የሚከፍሉትን ደመወዝ እና ጥቅማ ጥቅም ከገቢ ግብር ነፃ ለማድረግ የወጣ መመሪያ ቁጥር 241/2013

1. አወጣጥ ለሥልጣን

የገንዘብና አኮኖሚ ትብብር ሚኒስቴር በሚኒስትሮች ምክር ቤት የፌዴራል ገቢ ግብር ደንብ ቁጥር 410/2010 አንቀጽ 54(1) (ሀ) በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ይህን መመሪያ አወጥቷል፡፡

2. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ "በኤክስፖርት ተኮር የሥራ ዘርፍ የተሰማሩ/የሚሰማሩ ባለሀብቶች ለልዩ ልዩ ሥራዎች ከወጭ አገር ቀጥረው የሚመጡትን የወጭ ባለሙያዎች ከገቢ ግብር ነፃ ለማድረግ የወጣ መመሪያ ቁጥር 241/2013" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

3. ትርጓሜ

በዚህ መመሪያ ውስጥ፡-

- 3.1 "ባለሀብት" ማለት ለወጭ ገበያ የሚቀርቡ ምርቶችን በማምረት ወይም በማቅረብ ለሥራ ላይ የተሰማሩ ወይም የሚሰማሩ ሆኖ ምርቱን በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ ኤክስፖርት የሚደርግ አምራች ነው፡፡
- 3.2 "የወጪ መጋራት ሥርዓት" ማለት ባለሀብቶች ለማደስፈልጋቸው የሚያደጋፍ ለማቅጠራቸው የወጭ አገር ባለሙያዎች የሚከፍሉትን ደመወዝ እና ጥቅማ ጥቅም ከገቢ ግብር ነፃ የሚደርግበት ሥርዓት ነው፡፡
- 3.3 "የወጭ ባለሙያ" ማለት በተወሰነ የኤክስፖርት ተኮር የሥራ ዘርፍ ልዩ ክህሎትና እውቀት ያለው የወጭ አገር ዜጋ ወይም ማኖሪያው ወጭ ሀገር የሆነ ኢትዮጵያዊ ነው፡፡

4. የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ መመሪያ ለማደስፈልጋቸው ልዩ የሚያደጋፍ ለማቅጠራቸው የወጭ ባለሙያዎች በወጪ መጋራት ሥርዓት ተጠቃሚ እንዲሆኑ ጥያቄ በማቀርብ ባለሀብቶች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

5. ዓላማ

በኤክስፖርት ተኮር የሥራ ዘርፍ የተሰማሩ/የሚሰማሩ ባለሀብቶች ያለባቸውን የሚያደጋፍ፣ የሥራ አሰራርና አጠቃላይ የሚጀምሩት ችግር ለማሻሻል ከወጭ የተለያዩ የክህሎትና ማደራጀት ያላቸውን የወጭ ባለሙያዎችን ለተወሰነ ጊዜ በማስመዘት በማደራጀት ወቅት ለባለሙያዎች የሚከፍሉትን

ደመወዝ እና ጥቅማ ጥቅም ከገቢ ግብር ነፃ በሚደረግ የባለሀብቶቹን ወጪ መግባት እንዲጋራ ማድረግ ነው፡፡

6. በወጪ መጋራት ሥርዓት ተጠቃሚ ለሆኑ የሚሹሉ ባለሀብቶች

6.1 በወጪ መጋራት ሥርዓት ተጠቃሚ ለሆኑ የሚሹሉ ባለሀብቶች በሚከተሉት የሥራ መስኮች ላይ ተሰማርተው የሚገኙ መሆን ይኖርባቸዋል፡፡

ሀ/ በማህበራት እና/ወይም በማዕከላዊ ምርታቸውን ወደ ወጭ በመላክ የወጭ ምንዛሪ በማጥፋት ላይ ያሉ/ለያፈሩ የሚሹሉ እንደ ጨቃጨቅና አልባሳት፣ ቆዳና የቆዳ ወጠቆች፣ አግሮ ፕሮሰሲንግ፣ ብረታ ብረትና ኢንጅነሪንግ፣ ኤሌክትሮኒክስ፣ አትክልትና ፍራፍሬ፣ ሥጋ፣ የሥጋ ወጠቆች፣ ዓሣ፣ ዕደጥብብና የመሳሰሉት፡፡

ለ/ የሀገር ውስጥ እምቅ ሀብትን በመጠቀም ተጨማሪ እሴትን በመፍጠር በዚህ አንቀጽ ንዑስ ተራ ፊደል "ሀ" ለተመለከቱት ባለሀብቶች እንደ ማሽን፣ አክሰሰሪና ኮምፒዩትር፣ በከፊል የተጠናቀቁ ምርቶችና የመሳሰሉትን ግብዓቶች የሚያቀርቡ ለዚህም ቀጥተኛ ባልሆነ ላኪነት የግብዓት ቅብብሎቻቸው ወል የሚያቀርቡ፡፡

6.2 የወጪ መጋራት ሥርዓት በፕሮጀክት ደረጃ ላይ ያሉና ማህበራት ሲጀምሩ ምርቶቻቸውን ኤክስፖርት የሚደርጉ በግንባታ ወቅት የተለያዩ የሲቪል፣ የሚኒስትሪና የኤሌክትሪክስ ምህንድስና ሥራዎች የሚከፈሉ አገልግሎት ለማግኘት የወጭ ባለሙያ ለማቆጣጠር ባለሀብቶች ጭምር ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

7. በወጪ መጋራት ሥርዓቱ ተጠቃሚ ለመሆን ማሟላት ያለባቸው ቅድመ ሁኔታዎች

በወጪ መጋራት ሥርዓት ለመጠቀም ጥያቄ የሚያቀርብ ማንኛውም ባለሀብት ከሚጠበቅባቸው ጋር ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን የሰነድ ማረጋገጫዎች ማሟላት ይኖርበታል፡፡

7.1 የንግድ ሥራ ወይም የኢንቨስትመንት ፈቃድ

አግባብ ካለው የመንግሥት አካል የተሰጠ አዲስ ወይም የታደሰ የንግድ ሥራ ፈቃድ ወይም የኢንቨስትመንት ፈቃድ፡፡

7.2. የፕሮጀክት መግለጫ

አመልካቹ የድርጅቱን አጠቃላይ ሁኔታ ሊያመለክት የሚችል ቢያንስ ኢንዱስትሪ ሜሰቴር በሚያዘጋጀውና ከዚህ በታች የተካተቱትን ነጥቦች በያዘ መልኩ የፕሮጀክት መግለጫ አዘጋጅቶ ማቅረብ ይኖርበታል፡፡

ሀ/ ድርጅቱ የተሰማራበት የሥራ ዘርፍ፡፡

- ለ/ የድርጅቱ ራዕይና የተልዕኮ መግለጫ
- ሐ/ የድርጅቱ ዓመታዊ የማህበረሰብ አቅም ዓይነትና መጠን/ብብዛትና በወቅቱ በማኖር የማህበረሰብ ዋጋ/፣
- መ/ የድርጅቱ ዓመታዊ የኤክስፖርት ምርት ዓይነትና መጠን/ብብዛትና በወቅቱ በማኖር የማህበረሰብ ዋጋ/፣
- ሠ/ ድርጅቱ የፈጠረው ወይም ለፈጠረ የሚችለው የሥራ ዕድል በመቶ ዓይነት፣
- ረ/ የድርጅቱ ካፒታል በዓይነት፣ በብዛት በዋጋ፣
- ሰ/ ድርጅቱ ባለፉት ሁለት ዓመታት በኤክስፖርት ገቢ ላይ ተሰማርቶ የነበረ ከሆነ ሲያደርግ የነበረውን የኤክስፖርት ሽያጭ አፈጻጸም እና መረጃዎች፣
- ሸ/ ድርጅቱ ግንባታ ላይ ከሆነ ወደ ሥራ የሚገባበት ጊዜ፣
- ቀ/ በቅርብ የመቶ ድጋፍ ከሚደረግለት የመንግስት ተቋም የተሰጠ የድጋፍ ደብዳቤ፡፡

7.3. የባለሙያው የሥራ መግለጫ

ሀ/ በወጪ መጋራት ሥርዓት ለመጠቀም የወጭ ባለሙያው ያስፈለገበትን ዝርዝር ምክንያት፣ ባለሙያው ለምን ያህል ጊዜ እንደሚቆይና በኮንትራቱ ዘመን መጨረሻም ለድርጅቱ የሚበረከተውን ወጠታ ለመሸገግ የባለሙያው የሚከናወኑትን ዝርዝር የሥራ ተግባራት እና ከወጭ ባለሙያው ጋር የሚሄዱ ኢትዮጵያውያን ባለሙያዎችን እንደሚመዘኑበት የሚያመለክት የሥራ ዝርዝር መሠሪያ ተዘጋጅቶ በአመልካቹ ፊርማ ተረጋግጦ መቅረብ ይኖርበታል፡፡

ለ/ ከወጭ የሚመጡ ባለሙያ በቀረበው የፕሮጀክት ፕሮግራም መሠረት የተመለከተውን የሥራ ዝርዝር የሚከናወን ብቃት ያለው ስለመሆኑ የሚያመለክቱ የትምህርቱን፣ ያለፉ የሥራ ተግባሮቹን፣ እና ሌሎች መረጃዎችን እንዲሁም ሥራውን ለመከናወን የሚያስፈልገውን መጠን መቅረብ ይኖርበታል፡፡

ሐ/ ሥራውን ለመከናወን የሚያስፈልጉት የወጭ ባለሙያዎች በኮንትራት ጊዜ ገደብ ወስጥ አመልካቹ ባቀረበው የፕሮጀክት ፕሮግራም ላይ የተመለከቱትን ወጠቶች የሚያስገኙ መሆኑንና ይህንንም እውነት ለማረጋገጥ የሚከናወኑትን ዝርዝር ተግባራት በጊዜ ሰሌዳ በመለየት እንዲሁም ዝርዝር ተግባራቱን ለመከናወን የሚከተሉትን ስልት/ስትራቴጂ/ በዝርዝር በማመልከት መቅረብ ይኖርበታል፡፡

መ/ የወጭ ባለሙያው ወይም የባለሙያው አስተዳዳሪ ድርጅት በዚህ ንዑስ አንቀጽ ፊደል ተራ "ሐ" በቀረበው የድርጊት መርህ-ግብር መሠረት ሥራውን የሚከናወን ስለመሆኑና ስለክፍያውም አፈጻጸም ሁኔታ የኮንትራት ወል ስምምነት ከአመልካቹ ጋር መሠረረም ይኖርበታል፡፡ የኮንትራት ስምምነቱም ለኢንዱስትሪ ሚኒስቴር መቅረብ አለበት፡፡

7.4. የሥራ ፍቃድ

ከወጭ የሚከተሉት ባለሙያዎች የሚከተሉት ስራ በሀገር ውስጥ ባሉ ባለሙያዎች በብቃት ሊተገበር የሚችል መሆኑ ታምቦበት በሕግ ሥልጣን ከተሰጠው አካል የተሰጠ የሥራ ፈቃድ ማቅረብ ይኖርበታል፡፡

8. የወጪ መግራት ሥርዓት የተጠቃሚነት ፈቃድ

8.1 በዚህ መመሪያ አንቀጽ 7 ሥር የተደነገጉት ሌሎች ቅድመ ሁኔታዎች እንደተጠበቁ ሆኖ በወጪ መግራት ሥርዓት ተጠቃሚ የሚሆነው ባለሀብት ከወጭ የሚገኝበት ባለሙያዎች የደርጅቱን አቅም ከፍ ለማድረግ የሚችሉ ከፍተኛ የሥራ አመራር ክህሎትና የቴክኒክ እውቀት ያላቸው መሆኑን እንዲሁም ባለሙያዎቹ የሚከናወኑት ሥራ አገር ውስጥ ባሉ ባለሙያዎች በብቃት ሊተገበር የሚችል መሆኑን በባለሀብቱ የቀረበውን ማረጋገጫ በመመርመር ሲያረጋግጥ የኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ባለሀብቱ በወጪ መግራት ሥርዓቱ ተጠቃሚ እንዲሆን ይፈቅዳል፡፡

8.2. የኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ለባለሀብቱ የሚያስፈልጉትን የወጭ ባለሙያዎች ቁጥር ባለሀብቱ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 7.2 መሰረት ያቀረበውን የፕሮጀክት መግለጫ መሰረት በማድረግ ይወስናል፡፡

8.3. የኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ባለሀብቱ በወጪ መግራት ሥርዓት ተጠቃሚ እንዲሆን ከወሰነ ወሣኔው እንዲታወቅና ለክትትል እንዲያመች ለተጠቃሚው፣ ለገንዘብና አኮኖሚ ትብብር ሚኒስቴር፣ ለኢትዮጵያ ገበያዎችና ጉምዱክ ባለሥልጣን እና ለሚግላከተው ተቋም ያሳወቃል፡፡

9. የወጪ መግራት ሥርዓት ተጠቃሚዎች ግዴታ

በወጪ መግራት ሥርዓት የወጭ ባለሙያ የሚከተሉት ማንኛውም ባለሀብት ከባለሙያው ጋር በሚደርገው ወል መሠረት ባለሙያው አስፈላጊውን ሥልጠና ለኢትዮጵያውያን ባለሙያዎች እንዲሰጥ በማድረግ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 10.4 መሠረት በሚከተለው የጊዜ ገደብ ውስጥ በኢትዮጵያውያን ባለሙያዎች እንዲተካ የማድረግ ኃላፊነት አለበት፡፡ ባለሀብቱ ይህን ካላደረገ በወጪ መግራት ስርዓቱ ቀሪ የተደረገውን ታክስ እንደሚከፈል ግዴታ ይገባል፡፡

10. የገቢ ግብር ነፃ ዕድል የማይይበት ጊዜ

10.1 በኤክስፖርት ተኮር የሥራ ዘርፍ የተሰማራ ባለሀብት ከወጭ አገር ቀጥሮ ለሚገኝበት ባለሙያዎች የፕሮጀክት ጊዜን ጨምሮ ከገቢ ግብር ነፃ የመሆኑ ጊዜ የሚቆየው፡

- ሀ/ ምርቶቻቸውን ሙሉ በሙሉ ለወጭ ገበያ ለማድረግ ባለሀብቶች እስከ አምስት ዓመት፤
- ለ/ ከምርታቸው 50% እና ከዚያ በላይ ለወጭ ገበያ ለማድረግ ባለሀብቶች እስከ 3 ዓመት
- ሐ/ ከምርታቸው 20% በመቶ የሚያንሰውን እና ከ50% በታች ለወጭ ገበያ ለማድረግ ባለሀብቶች እስከ 2 ዓመት ሆኖ በሀላተኛው አመት መጨረሻ ከምርታቸው

50% እና ከዚያ በላይ ለወጭ ገበያ የሚቀርቡ ከሆነ አንድ ዓመት ይራዘምላቸዋል፡፡

10.2 በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (10.1) የኤክስፖርት ማክሪት ማረጋገጫ ማድረግ ምርቶቻቸውን ለወጭ ገበያ ለማቀርብ ባለሀብቶች የተፈቀደው የገቢ ግብር ነፃ መሆኑን ማረጋገጫ የጊዜ ገደብ ምርቶቻቸውን ለወጭ ገበያ ለማቀርብ ባለሀብቶች ግብዓት ለማቀርብ ባለሀብቶችም በተመሳሳይ መልኩ ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

10.3 በኤክስፖርት ተኮር የሥራ ዘርፍ የተሰማሩ ባለሀብቶች የኤክስፖርት ምርት ለማምረት ለተጨማሪ የማህፋፊያ ፕሮጀክት እስከ ሀላት ዓመት ይሆናል፡፡

10.4 የኢንዱስትሪ ሜሰቴር በባለሀብቱ ጥያቄ ሲቀርብለት በሥራ ከማግኘት ተቋማት እና/ወይም ከማህበረሰባቸው አካላት አስፈላጊውን ሚጃ በማሰባሰብ እያንዳንዱ የወጭ ባለሙያ ለኢትዮጵያዊ ባለሙያ የእውቀት ሽግግር ለማድረግ የሚያስፈልገውን የጊዜ ርዝመት በመወሰን በዚህ አንቀጽ ከ10.1 እስከ 10.3 የተጠቀሰውን የገቢ ግብር ነፃ መሆኑን ማረጋገጫ የጊዜ ገደብ ሳያልፍ በወጪ መገገሚያ ሥርዓት ተጠቃሚ ለመሆን ጥያቄ ላቀረበው ባለሀብት ፈቃድ ይሰጣል፡፡

10.5. ባለሀብቱ በወጪ መገገሚያ ሥርዓት ተጠቃሚ የሆነበት የጊዜ ገደብ የሚጀምረው የወጪ መገገሚያ ሥርዓት የተጠቃሚነት ፈቃድ ለባለሀብቱ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ ይሆናል፡፡

10.6. ባለሀብቱ ለአንድ የወጭ ባለሙያ በተፈቀደለት የጊዜ ገደብ ወስጥ የኢንዱስትሪ ሜሰቴርን እያስፈቀደ ሌላ የወጭ ባለሙያን በመተካት በሥርዓቱ ተጠቃሚ ሊሆን ይችላል፡፡

11. የግምገማና ክትትል ሥርዓት

11.1 ባለሀብቱ ስለባለሙያው የሥራ አፈጻጸም እና ባለሙያው እውቀቱን እና ክህሎቱን በማስተላለፍ የድርጅቱን ሥራ አፈጻጸም በማሻሻል ረገድ ስላመጣው ለወጥ በየስድስት ወሩ ለኢንዱስትሪ ሜሰቴር ሪፖርት ያቀርባል፡፡

11.2 የኢንዱስትሪ ሜሰቴር ከወጭ ባለሙያው ጋር የተደረገውን የኮንትራት ወል ስምምነት መሠረት በማድረግ አስፈላጊውን የቅርብ ክትትልና ግምገማ በየስድስት ወሩ ያካሂዳል፡፡ ይህም ግምገማ ከሌሎች መካከል የወጭ ባለሙያው ያለውን ክህሎት እና እውቀት ለኢትዮጵያውያን ባለሙያዎች ያስተላለፈ መሆኑን ማረጋገጥ የሚያስችል መኪኒያ ሊኖረው ይገባል፡፡

11.3 የኢንዱስትሪ ሜሰቴር በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 11.2 መሰረት በሚደርገው የክትትልና ግምገማ ስራ የወጭ ባለሙያው ያለውን ክህሎት እና እውቀት ለኢትዮጵያውያን ባለሙያዎች በቂ በሚገልጽ ደረጃ ያለማስተላለፉን ያረጋገጠ እንደሆነ ለባለሀብቱ የተሰጠውን የወጪ መገገሚያ ፈቃድ ማረጋገጥ አለበት፡፡

11.4 የኢንዱስትሪ ሜስቴር በወጪ መጋራት ስርዓቱ ተጠቃሚ የሆኑ ድርጅቶችን ዝርዝር፣ የተሰጠውን የወጪ መጋራት የድጋፍ ማጠና... .ወዘተ የያዘ አጠቃላይ የወጪ መጋራት የአፈፃፀም ሪፖርት የበጀት ዓመቱ በተጠናቀቀ በሦስት ወር ጊዜ ውስጥ (እስከ መስከረም 30) ለገንዘብና ኢኮኖሚ ትብብር ሜስቴር እና ለኢትዮጵያ ገበያዎች እና ጉምዱክ ባለስልጣን ማቅረብ አለበት፡፡

12. የሥልጣን ወክልና

የኢንዱስትሪ ሜስቴር ይህን መመሪያ ለማስፈፀም በወጪ መጋራት ሥርዓት ተጠቃሚ መሆን የሚገባቸውን በኤክስፖርት ተኮር የሥራ ዘርፍ የተሰማሩትን ባለሀብቶች በመገምገም የዕድሉ ተጠቃሚ እንዲሆኑ እንዲወስንና ይህንኑ ለገንዘብና ኢኮኖሚ ትብብር ሜስቴርና ለኢትዮጵያ ገበያዎችና ጉምዱክ ባለሥልጣን እንዲያስተላልፍ የሥልጣን ወክልና ተሰጥቶታል፡፡

13. የሚሸጋገሪያ ድንጋጌ

የኢንዱስትሪ ሜስቴር ይህን መመሪያ በሥራ ላይ በማዋልበት ዕለት በተሻረው መመሪያ የተፈቀደላቸውን የወጪ መጋራት ሥርዓት የጊዜ ገደብ ተጠቅሙ ያልጩት ባለሀብቶች በዚህ መመሪያ በተፈቀደው ተጨማሪ የጊዜ ገደብ ለመጠቀም የሚቆዩበትን ጥያቄ በመገምገም በተጨማሪው የጊዜ ገደብ ተጠቃሚ እንዲሆኑ ለፈቅድ ይችላሉ፡፡

14. የተሻረ መመሪያ

በኤክስፖርት ተኮር ዘርፍ ተቋማት ውስጥ ያለውን የሥራ አመራር ለማሻሻል የሚቀጥሉ የውጭ አገር ባለሙያዎች ከገቢ ግብር ነፃ ለማድረግ የወጣው መመሪያ ተሸሮ በዚህ መመሪያ ተተክቷል፡፡

15. መመሪያው የሚኖርበት ጊዜ

ይህ መመሪያ ከየካቲት 21 ቀን 2010 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

አዲስ አበባ የካቲት 20 ቀን 2010 ዓ.ም

አብራሃም ተክለተ (ዶ/ር)
የገንዘብና ኢኮኖሚ ትብብር ሜስቴር